

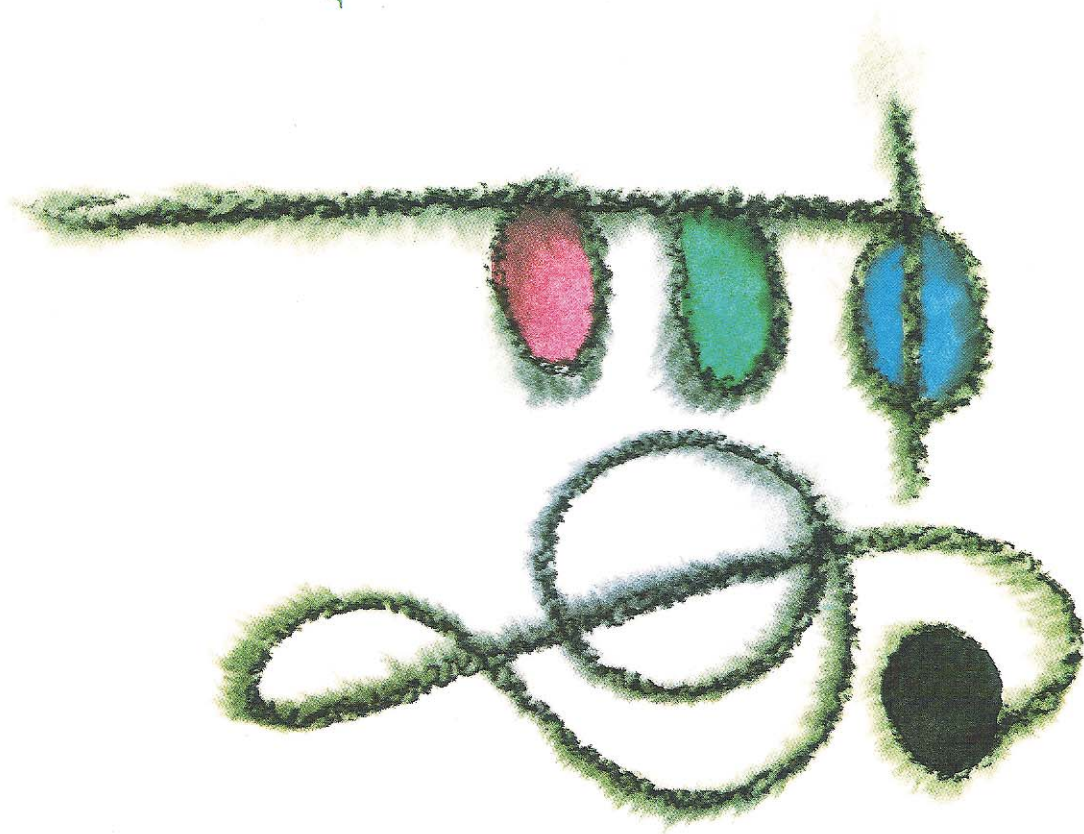
Liisa Karhilo
Kipin kapin musiikkiin II
Musik på momangen II

Musiikin perustaidot
Musikens grunder

Svensk översättning:
Sonja Berts-Taleiko

M98-4

Modus
Musiikki

Alkulause

Nadja Boulanger, kuuluisa ranskalainen pedagogi, jonka opissa olin pari vuotta, on sanonut: "Opiskeluaika on kuin siivilä. On tärkeää, että siivilään jää hyvää ja käyttökelpoista asiaa. Jos sen läpi valuu vain vettä, se on tyhjä."

Mitä aikaisemmin musiikin eri aineksia aletaan kerätä tuohon siivilään, sitä monipuolisemmaksi ja luonnollisemmaksi musisoiminen kehittyy. Musiikin kieliopin opiskelu ja sen käyttäminen on hyvä aloittaa heti alussa. Kokonaisvaltainen opiskelu yhdistää lapsen kehitysvaiheiden ehdoilla musiikin eri osasia vähitellen jokaisen lapsen omaksi musiikkitaloksi, jossa hän tuntee puuhailevansa ja leikkivänsä turvallisesti. Hän oppii tuntemaan ja hallitsemaan siinä talossa tarvittavat säännöt ja käyttämään niitä. Ei ole erillistä soittamista ja teoriaa. On vain musiikkia, jossa lapsen erilaiset tunteet löytävät omia kanaviaan.

Tältä pohjalta muutamia ajatuksia näitten vihkosten käyttäjille. Mitkä ovat kokonaisvaltaisen opetuksen tavoitteet?

- Musiikin kielioppi käytännön kautta, soittamalla ja laulamalla
- Hahmottamisen oppiminen.
- Prima vista-taito hahmottamisen kautta sujuvaksi, ei "änkyttäväksi".
- Improvisoiminen omien tunteiden avaajana. Mielikuvituksen käyttäminen.
- Improvisoimalla voi kokeilla uusia taitojaan.
- Soittotekniikka välineenä, ei itsetarkoituksena. Tietoisuus siitä, minkä ilmaisuun sitä käytetään
- Muusikon taitoja, ei pelkästään yksittäisiä kappaleita.
- Välineitä iloiseen musisoimiseen suorittamisen sijasta.
- Keksimisen ja oppimisen ilo saavat avukseen hyödyllisiä rakennuspalikoita.

Tämän paketin olen kerännyt musiikkimaailman eri puolilta tuomisina opettajille ja niille lapsille, jotka ovat kiinnostuneita kysymään: Miten kykenen itse ottamaan selvää ja saamaan henkistä ravintoa musiikista ja musisoimisesta senkin jälkeen, kun opettaja ei enää istu vieressä neuvomassa.

Rattoisia hetkiä musiikkiin
toivoo
Liisa Karhilo

Förord

Den berömda franska pedagogen Nadja Boulanger, som jag studerade för under ett par års tid, har sagt: "Studietiden är som en sil. Det är viktigt att goda och användbara saker fastnar i silen. Om det bara rinner vatten igenom den, är den tom."

Ju tidigare vi börjar samla på dessa musikens element i vår sil, desto mångsidigare och naturligare utvecklas vårt musicerande. Det är bra att genast från början lära sig använda musikens grammatik. Helhetsbetonande studier förenar småningom varje liten del av musiken till barnets eget musikhus, på de villkor som barnets utvecklingsskeden kräver. I det huset kan barnet sysselsätta sig och leka tryggt. Barnet lär sig att känna igen, att behärska och att använda de regler som behövs i huset. Teori och spel är inte två skilda saker. Vi har musiken i vilken barnets olika känslor hittar sina egna kanaler.

Detta har varit grunden till följande tankar som jag riktar till dem som kommer att använda dessa häften. Vilka är målsättningarna för den helhetsbetonande undervisningen?

- Inläring av gestaltning.
- Flytande prima-vista-spel genom gestaltning, inte "stammande".
- Improvisationen skall fungera som en kanal för de egna känslorna och för att använda sin fantasi. Genom att improvisera kan man prova på nya färdigheter.
- Spelteknik är ett redskap, inte ett självändamål. Olika redskap för olika uttryckssätt.
- En musikers kunskaper, inte endast sporadiska stycken.
- Redskap för ett glatt musicerande i stället för presterande.
- Spelglädjen och uppfinningsrikedomen från nyttiga byggklossar till hjälp.

Detta paket har jag samlat från musikvärldens alla hörn för lärarna och för de barn, som är intresserade av att fråga: "Hur kan jag själv ta reda på och få andlig spis från musiken och från spelandet också då läraren inte längre sitter bredvid och ger råd?"

Trevlig resa till musikens värld
önskar er
Liisa Karhilo

Pianotaiteilija **Liisa Karhilo** on suuntautunut sekä konserttitoimintaan että opetustyöhön. Suomen ohella hän on konsertoinut mm. Milanossa, New Yorkissa, Moskovassa, Leningradissa, Tallinnassa, Kiovassa, Pariisissa, Lyonissa ja Toulousessa sekä vierailut myös Lähi- ja Kauko-Idässä.

Sibelius-Akatemian pianodiplomin jälkeen hänen opiskelukaupunkejaan ovat olleet Wien, Moskova, New York ja Pariisi. Hänellä on ollut lukuisia radioesiintymisiä ja kamarimusiikkikonsertteja sekä Suomessa että ulkomailla. Hän on levyttänyt suomalaista pianomusiikkia kahdesti New Yorkissa. Näistä toisen levytyksen on tuottanut Finnlevy (Sibelius, Kokkonen, Rautavaara).

Jo opiskeluvuosinaan Liisa Karhilo kiinnostui myös pedagogiikasta. Hän on perehtynyt musiikinopetukseen erityisesti Moskovan konservatoriossa ja Keskusmusiikkikoulussa, suorittanut Master of Arts-tutkinnon Columbia-yliopiston Teachers Collegessa sekä opiskellut Pariisissa Nadia Boulanger'n johdolla. Lisäksi hän on tutustunut musiikinopetukseen Budapestissä ja Tokiossa. Hän on toiminut pianonsoiton ja pianopedagogiikan opettajana Sibelius-Akatemiassa ja musiikkiopistoissa.

Liisa Karhilo on luennoinut yliopistoissa, konservatorioissa ja muissa oppilaitoksissa pitäen myös seminaareja ja kursseja integroidusta opetusjärjestelmästä pianonsoiton opettajille. Hän on toimittanut ja kääntänyt opetusmateriaalia lapsille (mm. *Tieto ja Taito I - V; Soitamme pianoa I - V; Troika I - II; Sinä ja minä viululle ja pianolle sekä sellolle ja pianolle*; ja *Nelikätiset pianolle*).

Pianisten **Liisa Karhilo** har inriktat sig både på konsertverksamhet och undervisning. Förutom i Finland har hon konserterat i Milano, New York, Moskva, Leningrad, Tallinn, Kiev, Paris, Lyon och Toulouse och besökt Mellan- östern och Fjärranöstern.

Efter avlagt pianodiplom på Sibelius-Akademin studerade hon i Wien, Moskva, New York och Paris. Både i Finland och utomlands har hon uppträtt i radio och deltagit i kammarmusikkonserter. I New York har Liisa Karhilo spelat in finländsk musik på skiva två gånger. En av dessa inspelningar producerades i Finland av Finnlevy (Sibelius, Kokkonen, Rautavaara).

Redan under studietiden blev Liisa Karhilo intresserad av pedagogik. Hon är förtrogen med undervisningen vid konservatoriet i Moskva och vid Centrala musikskolan, hon har avlagt Master of Arts-examen vid Columbia-universitetets Teachers College och har studerat i Paris under ledning av Nadja Boulanger. Hon har också stiftat bekantkap med musikundervisningen i Budapest och Tokyo. Liisa Karhilo har fungerat som lärare i pianospel och pianopedagogik på Sibelius-Akademin och vid musikinstitut.

Liisa Karhilo har föreläst vid universitet, konservatorier och andra läroinrättningar och hållit kurser och seminarier för pianopedagoger om integrerad undervisning. Hon har redigerat och översatt undervisningsmaterial för barn (bl.a. *Tieto ja Taito I - V; Soitamme pianoa I - V; Troika I - II, Du och jag violin och piano och för cello och piano*; och *Fyrhändigt för piano*).

Esipuhe Kipin kapin -vihkojen käyttäjille

Vihkopari II jatkaa siitä, mihin Kipin kapin musiikkiin I -vihoissa päästiin.

Kokonaisvaltainen menetelmä sisältää pianonsoiton ja yleensä musiikin oppimiselle olennaisia ja tärkeitä perusaineiksia. Koska monet näistä asioista aukeavat hitaasti 6 - 8 vuotiaalle niitten abstraktisuuden vuoksi, avuksi tulee käytännön musisoiminen. Tämän ikäinen lapsi oppii vaikeahkojakin asioita helpommin käytännön kautta, soittamalla. Se nopeuttaa ja helpottaa myös alkeitten hallitsemista.

Musiikin kielioppi sisältää paljon asiaa. Sen vuoksi olen jakanut opetusaineiston kahteen vihkoon. Niitä käytetään samanaikaisesti rinnakkain. Tehtäväkokonaisuudet on merkitty "askelilla"

Perustaidot -vihkossa kukin askel sisältää 3-4 eri asiakohtaa: opetettava uusi asiaryhmä, kysymys-vastaus-tehtävien kautta improvisointiin, prima-vista- ja transponointitehtävät

Pianovihkossa olevat askeleet alkavat vähitellen kehittää sormien liikkuvuutta pienillä "tekniikka" -harjoituksilla sekä ilmaisuun vastaavan tasoilla pikkukappaleilla. Ne olen valinnut laajasta sävellysaineistosta juuri perustaidot-vihkon askelten sisältöä vastaaviksi. Pääosan sävellyksistä olen löytänyt Ranskan Kansalliskirjastosta Pariisissa sekä Aix-en-Provencen konservatorion ja yliopiston kirjastoista.

Lasten yhteismusisoinnin kannustamiseksi olen sisällyttänyt II osan pianovihkon loppuun muutaman sovittamani nelikätisen viulu-pianokappaleen.

Koska tärkeää opetettavaa ainesta on paljon, pienen ryhmän, 2-4 oppilasta, käyttäminen perustaitojen opettamiseen helpottaa, innostaa ja nopeuttaa oppimista. Ryhmät pitää muodostaa huolellisesti harkiten iän ja tason mukaan. Silloin ryhmä edistää oppimista. Lapset auttavat myös toinen toisiaan työskentelyssä.

Pianovihkon kappaleissa käytetään juuri opittuja asioita. Oma yksityistunti on sitä varten. Yksilöllinen tekniikan ja musikaalisuuden kehittäminen kuuluu pääasiassa omalle yksityistunnille. Näin sama opettaja valvoo oppilaansa kehitystä kokonaisvaltaisesti.

Jokaisella opettajalla on oma kirjastonsa, josta hän valitsee lisämateriaalin valaisemaan näitä asioita. Samoin sointujen käytössä. Kun ne hallitaan, on syytä käyttää paljon lastenlauluja soinnuttamisen harjoitteluun. Joulujuhlassa voi 7-8 vuotias säestää koko vanhempien joukkoa omalla soinnutuksellaan. Tällainen taitaminen rohkaisee jatkamaan antoisan musisoinnin tiellä myöhemmin elämässä.

Oppimisen iloa toivoo
Liisa Karhilo

Förord till dem som kommer att använda Musik på momangen

Häftparet fortsätter från det man blev i Musik i momangens två första häften.

Den helhetsbetonande metoden innefattar centrala och viktiga grundelement för pianospel och i allmänhetet för inläring av musik. Eftersom 6-8-åringar kan ha svårt att anamma dessa grundregler p.g.a. deras abstrakthet kommer spelandet till hjälp. Ett barn i den här åldern lär sig tämligen svåra saker genom att praktiskt använda dem, dvs. genom att spela. Det påskyndar och underlättar behärskandet av musikens grunder.

Musikens grammatik är mycket omfattande. Därför är undervisningsmaterialet uppdelat i två häften. De används samtidigt, parallellt. Uppgifterna är indelade i steg.

I häftet Musiken grunder innehåller varje steg 3-4 olika punkter. den nya saken som skall läras in, improvisation genom fråga-svar-uppgifterna, prima-vista- och transponeringsuppgifter.

Stegen i pianohäftet utvecklar småningom fingrarnas rörlighet genom små tekniska övningar och genom stycken på samma nivå. De har jag plockat ut ur omfattande kompositionsmaterial för att stödja olika stegnivåer i grundfärdighet-häftet. Huvuddelen av kompositionerna har jag hittat från det Franska Nationalbiblioteket i Paris samt bibliotek av Konservatoriet och universitet i Aix-en-Provence.

Till slutet av häftet har jag inkluderat ett antal fyrehändiga pianostycken samt några små fiol-pianostycken arrade av mig själv för att stimulera barnens samspelande.

Eftersom det är mycket material att lära ut, undervisar man grundelementen i små grupper, 2-4 elever. Det sporrar eleverna och påskyndar inläringen. Grupperna skall väljas med omsorg. Elevernas ålder och nivå skall tas i beaktande. Då kan gruppen främja inläringen. Barnen hjälper också varandra under arbetets gång.

I pianohäftets stycken används sakerna man just lärt sig. Den enskilda undervisingen är till för detta ändamål. Utvecklandet av individuell teknik och muikalitet hör i huvudsak till den enskilda lektionen. På detta sätt kan samma lärare övervaka elevens utveckling i sin helhet.

Varje lärare har sitt eget notbibliotek, varifrån han eller hon väljer tilläggsmaterial för att belysa materialet som skall läras in. Sammakunda i användningen av ackord. När de behärskas, är det skäl att använda sig av många barnvisor för att öva upp harmoniseringen. På julfesten kan sedan en 7-8-åring ackompanjera hela församlade föräldraskaran med egen harmonisering. Ett sådant kunnande uppmuntrar eleverna att fortsätta på musicerandets väg senare i livet.

Arbertsglädje önskar er
Liisa Karhilo